

Тошкент Оқшоми

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиقا бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ – СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

№ 7 (10.312)

2005 ЙИЛ 10 ЯНВАРЬ

ПОЙТАХТНИНГ
дир куни
Янгиликлар, воқеалар

КИСИДА
сафарида

• БИР ҲАФТАДАН бери янги йил мактабати билан мактабгача таълим, умумтаълим, ўрта маҳсус касб-хунар таълими мусассасалари ўқувчилари, Мехрионик уйлари тарбияланувчилиари кайфиятини кўтариши максадида Тошкент хайвонот боғида ўюнтирилган Ароҳ байрами тадбирлари бугун ниҳоясига етди.

• ЎТГАН куни Тошкент Ислом университети кошидаги академик лицеида «Мавзаният ва маърифат» марказининг Тошкент шаҳр бўйими хамкорлигига таалабалар иштирокидан ўюнтирилган тадбир академик ёзувчи Мусо Тошуммад ўғли. Ойбек тавалудининг 100 йиллигига багишланди.

• АЙНӢ кунларда Акмал Икромов туманида яловчи кам таъминланган оиласлар фарзандлари, нигоронлар учун ташкил этилган Арча байрами танналари, театрлаштирилган томошлар давом этмоқда. Ушбу тадбирлар 12 январь куни якунланади.

• АФРОСИЁБ кучасида якиндинга фаолият бошлаган «Саломатлик» – барча учун тиббийт марказига тиббийт жизхозлари кептирилди.

• ҲАМЗА туман халк таълими бўйими ташаббуси билан қайта таъминланган 215-мактабдаги ўқувчиларни буш вактларини мароқли ўтказишилари учун шароит яратилди. Ушбу илим масакнида ижтимоий фанлар ва спорт тўғараклари ташкил этилди.

Тошкент шаҳар ҳокимиги Матбуот хизмати ва ўз муҳбирларимиз хабарларидан.

14 января – Ватан химоячилари куни

ШОНАЛИ САНА АРАФАСИДА

Ватан химоячилари куни ҳамда Ўзбекистон Республикаси Куролли Кучлари ташкил топганинг 13 йиллиги арафасида пойтахтимиздаги Марказий офицерлар уйда матбуот анжумани бўйиб ўтди. У хозирги босқичда Куролли Кучларнинг ислоҳи килиниши мавзуига багишланди.

Муддофаа вазирлигини ўринбосари М.Ахмедов, вазирлигини чакирив ва резервдагиларни тайёрлаш бошқармаси бошиги Б.Мирзажумхамедов ва бошқалар Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов мамлакатимиз сарҳадларининг дахисизлигини таъминлаш ва худудий яхлатигига саклашга, элортизмизнинг осуда ёхтиёни ишончи химоя килишига кодир, замонавий курол-аслаха ва техника билан таъминланган, бугун кун таълабларига тўлиқ жавоб берадиган Куролли Кучларни шакллантириш борасида алоҳида фамхўрлик курсатлаётанини таъкидладилар.

Мамлакатимизда ана шундай тамоман янги,

профессионал армияни шакллантириш бўйича кенг кўламдаги испохотлар изизламалга оширилмоқда.

Мустакил Давлатлар Ҳамдустлиги мамлакатларининг Куролли Кучлари орасида ибор юртимизда моделлаштириш ва симуляция маркази ишга туширилди. Мазкур даргоҳ харбий кадрларни ўқитиш ва бошқарув органлари учун малакали мутахassislar тайёрлашади, куншилар фаoliyatiга энг янги технologiyalari кенг таътиб этиш ва харбий соҳада илмий-тадқиқот ишларини олиб бориша самарали хизмат килимокда.

Муддатли ҳарбий хизматни ўтаб қайтган ёшларга алоҳида фамхўрлик кўрсатилмоқда.

Уларни иш билан таъминлашади, олий ўқув юртida ўқиси таътибига бўлган ибратли аскарларга тегишили. Тартибда имтиёзлар бериш йўлга кўйилди.

Матбуот анжуманида журналистларни кизиқтирган саволларга жавоб қайтарилиди.

Турсунбой БОТИРЕБКОВ,

ЎЗА муҳбири

«Муруват текс» маъсулчига чекланган жамиятининг иш бошлаганига ҳали кўп вақт бўлганий ўйк. Аммо ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар замонавийлиги билан ўз харидорини томоқда.

СУРАТЛАРДА: Дилафрўз Мирзаева сифатта алоҳида эътибор қаратади; корхонада малакали чеварлар меҳнат қилишмокда.

XXI
сафоси
Барча манбалардан
оннинг сўнгги хабарлар

Мамлакатимизда

• Кечо Олий Мажлиснинг Конунчилик палатасига сайлов ўтказувчи 58 та, шунингдек, ҳалқ депутатлари Тошкент шаҳар Қенгашига сайлов ўтказувчи 16 та сайлов округида тақорий овоз бериш жараёнлари бўлиб ўтди.

• «ЭКОСАН» ҳалқаро жамғармасида 2005 – Сихат-саломатлик ийли муносабати билан «Софлом мухит – соғлом ҳаёт гарови» мавзуидаги ҳалқаро анжуман ўтказилди.

• 2005 йилнинг дастлабки кунларидан оғози Асакадаги «ЎзДЭУавто» кўшма корхонасида «Матиз» автомобилининг тўрт поршверни янги моделини ишлаб чиқаришига киришилди.

• Корқалпогистон Республикасининг Тўрткўл туманида Ўзбекистон Республикаси таъвархом ашёй биржасининг туманлараро савдо маркази иш бошлади. Бу яқин атрофидаги бир нечта туманлар фермерлари учун катта кулагилар яратади.

• «Каттақўргонпахта» очик турдаги акциядорлик жамиятида хозирги кунгага 36 минг тонна хом ашёйнинг 30 минг тоннага якини кайта ишланди ва олинган 10 минг тонна атрофидаги тола тўлиқ экспорт килинди.

• Нурота тоглари ён бағридаги Баландосмон қишилогоғида базалт ўзларини қайта ишлаш максадида «Электроизолит» Ўзбекистон-Россия кўшма корхонасининг худудий бўлими ташкил этилди.

Жаҳонда

• Ҳитой Ҳалқ Республикасининг аҳолиси 1 миллиард 300 миллион кишига етди.

• Фаластиннинг ФАТХ ҳарқати марказий кўмитаси ХАМАС гурухини Исройл худудидаги террорчиллик ҳарқатлашими тўхтатиши чиқариди.

• Япония шимолида Рихтер шкаласи бўйича 5,2 балли зилзила рўй берди. Маълумотларга кўра, жабланганлар ва вайронагарчилклар қайд этилмаган.

• Астрономларнинг маълум қилишича, олис самода кўшдан 300 миллион маротаба катталикдаги сайдёрада кучли портлаш кузатилган. Ушбу улкан юлдузда хозирда газлар ахрали чиқиши жараён юз беғаётганлиги айтилмоқда.

• Франциялик машхур альянинст, «Үргимчак одам» лақаби билан донг тарагатан Аллен Роберт Ҳитой Тайпейи пойтахтида баландлиги 508 метрга тенг дунёдаги энг баланд осмоннупар Таїpei 101 биносини забт этди.

Сакъат

МУХЛИСЛАРГА МАНЗУР ОРКЕСТР

«Туркестон» деб номланган камер оркестри ўз фоалиятини бошлаганига ўн йил бўлди. Ўтган шу давр ижодий гурух учун самарали кечди.

Унинг концерт репертуаридан 200 дан ортиқ мусиқа асарлари ўрин олди. Мухтор Ашрафий, Икром Акбаров каби таникли бастакорларнинг камер оркестри учун ёзган мусиқалари ҳам муҳлисларга манзур бўлмоқда.

Шу билан бирга Европа мусиқаси намуналари ҳам оркестр ижросида янграомоқда.

Шу сана мусоабати билан уюштирилган концерт муҳлисларда яхши таассурот қолдиди. Оркестр янги йилда Мирсадик Тожиев, Икром Акбаров, Мустафо Бафоев сингари бастакорларнинг энг яхши асарларини ҳам томошабинлар эътиборига ҳавола қилиди.

ЯНА БИР ҚИЗИҚАРЛИ СПЕКТАКЛЬ

Аброр Ҳидоятов номидаги драма театри ўтган 2004 йилда ўз муҳлисларини қатор қизиқарли спектакллар билан хушиуд қылган эди. Унинг навбатдаги постановаси эса Яниг йилга яхши совға бўлди.

Истевъодли драматург Эркин Ҳушвақтов пьесаси асосида саҳна юзини кўрган «Эски севги ҳангомаси» спектакли ҳам томошабинлар томонидан яхши кутиб олинди. Оила ва турмуш чорраҳалари муаммоларига бағишлиланган мазкур постановкадаги асосий ролларни театрнинг истевъодли артистлари ижро этишмоқда.

КОМПОЗИТОР ИЖОДИГА ЭХТИРОМ

Машҳур композитор Арам Хачатуриян яратган жозибали мусиқалар Ўзбекистонда ҳам ижро этиб келинмоқда. Улар турли концерт ташкилотлари дастурларидан мустаҳкам ўрин олган.

«Киличбозлар ракси» асари чант чолгу асбобида ижро этилиб тингловчиларда завқшавақ уйғотмоқда. Санъаткорнинг скрипка учун ёзган концерти эса гижжак таронаси янглиг янграомоқда.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат академик Катта опера ва балет театри саҳналаштирган «Спартак» балети ҳам композитор ижодига эхтиром рамзи бўлди.

Улкан санъаткор Арам Хачатуриян таваллудининг 100 йиллиги мусоабати билан Ўзбекистон композиторлар уюшмасида ўтказилган ижодий кечка кўпчиликда яхши таассурот қолдиди.

Акбар АЛИЕВ

Пойтахтизидаги осуда ҳаёт ва фаронов турмуш ортида бошқарма ходимларининг бетиним фоалияти ётишини кўпчилик ҳамиша ҳам англаб етавермайди. Лекин ҳукуматимиз уларнинг бу заҳматли ишларини муносиб баҳолаб келади. Мустақиллигимизнинг ўн уч йилини арафасида мазкур Бошқарма Жиноятчилик ва терроризмнинг тури кўринишларига қарши курашиб бўлими бошлиги, майор Улугбек Маҳсуговнинг «Жасорат» медали билан тақдирланганлиги ҳам сўзимиз исботиди.

Ушбу юксак мукофот билан, кутлаш мақсадида Улугбек аканинг хузира бўлди. Албатта, мукофот соҳибининг ҳаёти, фоалияти ва инсон сифатидаги фазилатлари ҳусусида қозғоралашни ҳам ният қиландик. Суҳбат бошида ёк бир нарсанси сезидик: у кишининг илк кўзга ташланадиган фазилати камтарлик экан.

Шуни айтиш керакки, У.Махсумовнинг тогаси ички ишлар ходими бўлганиданми, шу касбга қизиқиши унда болалигиданоқ бошланган. Мақсади йўлида матонат билан олга интилган. Танлаган касби бўйича олий мактабда ўқиши давомида ўз соҳаси сирларини пухта эгалаган. Ички ишлар идораларида 1987 йилдан бошланган фоалияти мобайнида эса катта тажриба тўплаб, билимларини, иқтидорини амалда намоён этиб келетир. Жиноят қидирув соҳасида бўлса 1993 йилдан берি ишлаб келмоқда. У заматкаш ходим, талабчан раҳбар бўлиш билан бирга, меҳрибон оила бошлиғи, уч нафар фарзанднинг севимли отаси ҳамдир. 12 яшар ўғли Рустамбек ҳам отасига ҳавас билан қараб, унинг изидан боришига аҳд қылган.

— Албатта, йиллар давомида устозларидан касбий билимларни ўрганиш билан бирга, уларнинг ҳаётий ақидаларини, феъл-атворидаги яхши жиҳат-

ларини ҳам ўзлаштиришга ҳаракат қилинман, — лейди биз билан сұхбатда Улугбек ака. — Айниқса, биринчи устозим — ҳозирда Транспорт ИИБсида штаб бошлиги бўлди ишлётган полковник Анвар ака Икромовдан ўзимдаги ижобий хислатлар учун жуда миннатдорман.

Ўз фоалияти давомида У.Махсутов тартиб-интизомга амал қилишин, адолатли иш тутишни, ички ишлар ходими деган шарафли номга муносиб

зим бўлган хизматларини таъкидлаб турувчи бир масъулият белгиси ҳамдир. Бўлимимиз ходимлари доимо мана шу масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда иш олиб бормоқдалар. Айниқса, ўта мухим ишлар бўйича тезкор вакил, майор Азиз Зокиров, катта тезкор вакил, катта лейтенант Турсунпўлат Тошпўлатов ҳамда тезкор вакил, лейтенант Файрат Тошматовларнинг жонбозликлари бошқаларга ўнрак бўлгуплики. Уларнинг оғодиги ва фидокорлиги билан кейинги йилларда пойтахтизимда бир қанча уюшган жиноятчиликлар кўлга олинди, ноқонуний курол-яроғ сақлаша ва ишлати ҳоллари фоши этилди ҳамда кўплаб жиноятларнинг олди олинди.

Сұхбатимиз ўз-ўзидан халқнинг ҳуқуқий сависи, жиноятчиликка қарши курашда ички ишлар ходимларига ёрдамни булишлари мавзусига келиб тақалди.

— Ҳақ — жуда катта куч, — дейди Улугбек ака. — Лекин

уни тўғри йўналтира олиш мухимдир. Бунинг учун, аввало, кишилар ходимларимиз меҳнатининг моҳижитини англаб стмоқлари даркор. Бу борада ички ишлар ходимлари фоалияти тўғрисида ҳикоя қиувлуби детектиз асрарлар, бадиий ва ҳужжатли фильмларнинг аҳамияти катта. Зеро, одамлар улар орқали хизматимизнинг асл мазмуни халқ хавфсизлиги, юрт тинчлиги эканлигини тушуниб етсалар, ўзлари бизга кўмак берувчи кучга айланадилар.

Улугбек аканинг кейинги ишларда меваффақиятлар тилаб, хузурдан қайтар эканмиз, «Камтарга — камол, манманга — завод» деган ҳикматнинг яна бир қиррасини кашф этгандек бўлди. Шундай фидойи ва камтар ходимларнинг кўлайши юртимиз равнаки учун хизмат қилиши табии.

Ҳамидбек ЮСУПОВ

Жинойдорларниң

КАМТАРГА КАМОЛ

Ҳозирги кунда дунёни ташвишига солаётган глобал мувоффақиятлардан бирин, шубҳасиз, терроризмдир. Минтақамизда бу иллатта қарши курашда ўзбекистоннинг ташаббус ва ҳаракатлари жаҳон афкор оммаси томонидан юқори баҳоланмоқда. Юртимизда, ҳусуси пойтахтизимда бундай жиноят турларига қарши курашда Тошкент шаҳар ИИБ Жиноят-қидирув ва терроризмга қарши кураш бошқармасининг алоҳида ўрни бор.

Бўлишни биринчи ўринга қўяди. Мана шу тамойилларга асосланиб хизмат олиб бориши туфайли атрофдагиларнинг хурматига сазовор бўлган. Аммо, ишдаги меваффақиятлари ҳақида сўз очтанимизда, Улугбек ака бу тўғрида ҳам очилиб гапирмади. Ҳатто, «Жасорат» медалининг берилишига сабаб бўлган асосий хизмати ҳусусида сўраганимизда, бундай деди:

— Камтарона хизматларимиз эътиборга олинган куонарли ҳол, албатта. Бу медаль менинг ўзимагина эмас, балки бўлимимиз, қолаверса, бошқармамизга қаратилган эътиборнинг нишонасиди. Бундан ташқари, ўйлайманки, ҳар қандай мукофот муйайн ходимнинг шу пайтгача амалга оширган ишлари учун билдирилган миннатдорчиллик рамзи бўлибигина қолмасдан, балки, унинг келажакда қилиши ло-

«СУВЖИҲОЗГАЗ» МАҲСУЛОТИ — ТЕЖАМКОРАЛИК ОМИЛИ

Юртимизда газ ва сувни ҳисобга олишишнинг замонавий тизимини яратига алоҳида эътибор қаратилмоқда. «Сувжихозгаз» Ўзбекистон-Хитой қўшина корхонаси якунланган йилда республика аҳолиси ва корхоналарга тутўр юз мингдан ортиг турли ҳажмдаги хисоблагичларни етказиб берди.

— Бу кафолатли иш деяри барча минтақалардаги замонавий техникасабоб-ускуналар билан жиҳозланган сервис кўрсатиш ва таъмирилаш марказларидан амалга оширилади.

Айтиш жоизки, истевъомчининг сув газдан оқилона фойдаланишида мухим омил бўлаётган сифати, экологик тоза бундай маҳсулотлар бутловчи кисмлари маҳаллий ҳом ашёдан тайёрланмоқда.

Жорий йилда ҳам тутўр юз мингта шундай ўлчагич ишлаб чиқариш мўжжалланган.

СУРАТЛАРДА: корхона ишчиси (чапдан) Ҳикматжон Каримов, цех бошлиғи Равшан Имомов, ишчи Атҳам Колмухамедов, ишлаб чиқариш менежери Ҳикматилло Мўминжонов, ишчи Махмуджон Иргашев ва бригадир Нодир Комилов корхона цехида; «Сувжихозгаз» Ўзбе-

кистон-Хитой қўшина корхонасида ишлаб чиқарилган тайёр маҳсулот.

Сарвар Урмонов (ЎзА)

олгаг суратлар.

ТАДБИРКОРНИНГ ҲУҚУҚИЙ КЎМАКЧИСИ

Хусусий сектор мамлакат иқтисодий-ижтимоий ривожланишининг ҳал қиувлуби ўзаги саналади. Тадбиркорликнинг оммавий шакли сифатида умумий юксалишининг барқарорлигини таъминлайди. Ушбу тармокнинг ривожланиши бозорни керакли маҳсулот ва хизматлар билан таъминлабгина колмай, ракобатни кучайтириш, маҳсулотларни яхшилаш ва ташархарни пасайшишга имкон яратади.

Мамлакатимизда кичик ва хусусий тадбиркорликни кўллаб-куватлаш борасида кўпгина қонунлар ва мөъёрий хужжатлар амалиётга жорий этилган. Президентимиз Фармони билан «Ўзбе-

кистон сабдо-саноат палатаси»нинг ташкил этилиши, мамлакатимиз тадбиркорлари учун янада кенг имкониятлар эшигини очди. Хозирги кунда юртимизда 500 мингга якин хўжалик юри-

хатдан ёрдам кўрсатиш, маҳсулотларнинг сотилиши ҳамда уларга керакли ҳамшарларни келтиришида кўмак беришдан иборат.

Агар конунда кўрсатилган имкониятлардан самарали фойдаланилашида уни тўлиқ ҳаётга жорий қилинса, тадбиркорликнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишда янги босқичка қадам кўйлади.

Алоуддин ФАФФОРОВ,
«Туркестон-пресс»

Мана, кириб келган янги ийл Президентимиз ташаббуслари билан Сиҳат-саломатлик ийли деб номланди. Бунинг жуда тўғри ва айни вақтда мазмун-моҳияти катта эканлигини таъкидлаш ўрнини. Мамлакатимизда кейинги йилларда соғлиқни сақлаш тизимида туб ислоҳотлар амалга оширилмоқда.

Республикамизнинг барча министрларидаги «Она ва бола скрининг» янги тизими яратилган. Бу марказларда 58 мингандар ортиқ аёллар профилактик кўриқдан ўтиб, мала-кали тибий маслаҳатлар олганлиги уларнинг саломатлиги рафтаблантиради. Лекин рас-

ди, дейилган. Лекин бугунги кунда етим болаларнинг хуқуқий ҳолати, тирик етимларга нисбатан бўладиган мусабатлар ҳаммани ташвишига солади. Бу муаммоларнинг симини давлат билан биргаликда маҳалалар амалга ошириши лозим.

Ушбу моддада яна ота-оналар ўз фарзандларни вояга етгунларiga қадар боқини ва тарбиялашга мажбуриклари ҳам таъкидланган. Давлат ва жамият етим болаларни боқиши, тарбиялаш ва ўқитишни таъминлайди, болаларга багишланган хайрия фаолиятларини рафтаблантиради. Лекин рас-

ОНАЛИК ВА БОЛАЛИК ДАВЛАТ МУХОФАЗАСИДА

Оилавий мусабатлар, она ва бола муҳофазаси, уларнинг эътиёжларини қондириш ўзбекистон Республикаси сиёсатининг асосий ўзнунишларидан биридан. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 63-моддасида: «Оила жамиятининг асосий ўғлини дар бир оиласида оила ва болаликни оширишга мусабатларни таъминлашадиган ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиши хуқуқига эта» деб кўрсатилган.

Шарқ дурданалари

Озоз ўзбаний домо бўлгур...

• Келтиришларича, Бани Истроил қавми орасида бир киши бўлиб, у дарё сафари га чиккан эди. Ногоҳ каттиқ шамол қўзғалиб, кема кояга урилди ва кемадаги кишилар фарқ бўлди. Халиги киши эса кемадан ажралган бир дона таҳтага илиниб, қирғоқча чиқиша мудафак бўлди. У қирғоқда тўпланиб турган амир ва вазирлардан иборат бир тўда отликларни кўрди. Отликларнинг кузи халиги кишига тушиши биланок, барчаси отдан тушишиб ва унинг устига шохона хилматлар ташлашиб, иззату икром билан шаҳарга олиб келиб, салтанат таҳтага миндиришди. Халиги киши таажжуబланиб ўзича: «Ё тавба, бу қанака сир бўлди», дерди.

У бир неча кун дам олиб ўзини ростлаб олгач, хаёлга чўмий деди: «Улим чангалидан кутублиб, салтанат тепасига чиқиб колдим. Харкалайтирик колганимга шукр кильмоғим, бундан кейин ахволим не кечишини ўйлаб, эҳтиёт чораларини кўрмоғим зарур».

У шундай деб вазирлар орасида энг доно саналган вазирни ўқуплади. Уни ўз сирларидан хабардор киди. Вазир ҳам уни мамлакат сирларидан воқид қилиб деди:

— Бу халқнинг ҳар йилда тайин қылган бир куни бўлиб, ўша куни барчаси тўпланишида ва подшони тутуб олиб шаҳр четидан ўтубчи катта дарёга улоқтиришида. Эртасига эса узодан келаётган мусофирини тутиб олишиб, таҳтага ўтказдилар. Унга эса бу сирни ошкорка килишмайди. Ҳар ийли шу аҳволни тақрорлайдилар!

Подшо деди:

— Эй вазир, хозир кўлимиизда имконият борлигига бу балодан кутулишимиз даркор. Чорасин топ!

Вазир ўйланни туриб деди:

— Дарёнинг нариги бетида бир чангалзор бўлиб, доимо кўм-кўк бўлиб туради. У ерда хеч ким яшамайди. У ерга уста ва боғларни юборайлик, улар чиройли бинолар барпо килишсин, атрофий боғ-роғларга айлантиришсин. У ерга яхши матолар ва бойликларни юборамиз. Сузыучи гуломлар ва камесозларга эса кема ясатиб қўямыз. Сенинг подшохлик мухлатинг тугашидан олдинирок мен у ерга бораман. Кема ва сузувларни юбориб, сени кутқариб оламан!

Эртасига халқ подшони тутиб дарёга улоқтиридилар. Вазир томонидан тайёрлаб қўйилган ғавослар подшони тутиб олиб, кемага чиқаридилар ва янги шаҳарга элтдилар. Подшо, вазир ва у ерга олиб борилган халқ осоюшта ҳаёт кечира бошладилар.

ҲИҚОЯТ. Бир фозил киши бир улуг одам билан доимо ҳамнафас садоқат русумини жойига кўйишдан бир дакиқани ҳам зое ўтказмас эди. Бир куни ундан сўради: «Фалон киши сұхбатининг таъсири сен учун қай даражада?» Деди: мұхаббат нуридир кўзда, хаёли доимо дилда, эрур жоним томогимдан туролмай ишқдан бир дам.

Кўргизмалар

ОДДИЙ ЎЗБЕК ХОНАДОНИ

Яқинда Ўзбекистон Давлат санъат музейи директори Турғун Дўстаев раҳбарлигига музей жамоаси катта саъй-ҳаракатларни амалга оширгани ҳолда музейнинг кичик ҳовлисида ажойиб оддий ўзбек хонадони курилди.

Бу ерда этнографик тарзда қурилган ўй: яшаш хонаси, айвон, ҳовли ва ошхона бор. Хонанинг ичидаги токчалар дид билаң қўйилган ўй жиҳозлари —

лаган, коса, чойнак, пиёла, са-мовор, деворларда зардерор, каштчилик маҳсулотлари — палак, гиламлар осилган. Ушбу миллий ўзбек хонадонини кичик амалий санъат музейи деса ҳам бўлади. — Яқин орада унга танчани ҳам ўрнини ниятимиз бор, — дейди Т.Дўстаев.

Ошхонада тандир, ўчоқ ёнида оташкурак, ҳоказандоз қўйилган, ҳовлида супа, супада палос, хонтаха — хуллас, бир сўз билан айтганди ота-бо- боларимиз яшаган хонадон бор бўй- бости билан намоён бўлган. Бу эса чет элдан келган саёчхларда жуда катта қизиқиши ўйғотмоқда, улар қизиқиби

кўп саволлар беришмоқда.

Бу ерга келган кишиларга музей экскурсоводлари юқори маҳорат билан амалий санъатимизнинг кўп қирвали жиҳатлари хусусида сўзлаб, қўйилган экспозициялар орқали бу соҳада улар онгини оширишга ҳаракат қилмоқдалар.

Раҳматхон АКМАЛОВ.
СУРАТЛАРДА: оддий ўзбек хонадонидан ўрин олган жиҳозлар.
Муаллиф олган суратлар.

Шарҳловчи минбари

ФАЛОКАТ ОҚИБАТЛАРИ БАРТАРАФ ЭТИЛМОҚДА

Жанубий Осиё минтақасида 2004 йилнинг декабрида юз берган табиии оғат оқибатларни тугатиб бўйича кўплаб чора-тадбирлар амалга оширилаётir.

РАТА-ТАСС аҳборот маҳкамаси тарқатган хабарларга қараганда, довул курбонлари сони 150 минг кишидан ошган. Ҳалқаро жиноят қидирив полицияси ташкилоти (Интерпол) томонидан юборилган тезкор турӯх ҳалок бўлганларнинг шахсини аниқлаш мақсадида улардан бармоқ излари ва бошқа биометрик кўрсаткичларни ўйғишига киришди.

Фожиа 5 миллиондан зиёд кишини бошпанасиз қолдириди. БМТ Бош-котибининг маҳсус вақили Мария Оқебанинг таъкидлашича, уларга зарур ёрдам кўрсатилмаса, курбонлар сони 300 мингга этиши мумкин. Ҳозир, кўплаб мамлакатлар фалокатдан зарар кўрган ҳудудлар аҳолисига ҳаво транспорти орқали инсонпарварлик ёрдамини етказишига ҳаракат қиласанти. Ушбу мақсадда ҳалқаро ҳамжамият томонидан жами 4 миллиард АҚШ доллари миқдорида маблаб ажраттилди.

Индонезия президенти Сусило Бамбанг Юдхойоно Жанубий Осиё минтақасида довул хавфидан огоҳлантируви тизимини яратиш таътифини илгари сурди. Бундай курилма келгусида соҳибўйида яшовчи одамларни фалокатдан сақлаб қолиш имконини бериши мумкин.

Табиии оғат Тинг ва Ҳинд океанларини боғлаб турувчи мұхим сув ўйлакларидан бири — Малакка бўғозида кема қатновини тўхтатиб кўйди. Улкан тўлқин ушбу ҳудуддаги йўл кўрсатувчи ва хавфли саёзликлардан огоҳлантирувчи барча белгиларни сурин кеттган, зилзила эса сув тубини ўзгартириб юборган. Махсус ускуналар билан жиҳозланган АҚШ ҳарбий кемалари бу ерда тадқиқот ишларини олиб бормоқда. Мутахассисларнинг фикрича, Малакка бўғозининг янги сувости харитасини яратиш ва бу ерга йўл кўрсатувчи белгиларни қайта ўрнитиш учун бир неча йил сарфланиши мумкин.

Нодирбек ЎЛЖАБОЕВ,
ЎЗА шарҳловчиси

Яхё ДАВЛАТОВ,
биология фанлари доктори.

Футбол

ТЕРМА ЖАМОАМИЗ САФАРДА

Германияда ўтадиган жаҳон чемпионати финансига ийлалма олишини мақсад қилиб қўйган Ўзбекистон терма жамоаси аъзолари жаҳон чемпионатига саралаш баҳсларининг иккичига босқичига қизгин ҳозирлик кўриш мақсадиди КЕЧА Бирлашган Араб Амирликларига жўнаб кетиши.

Унда Равшан Ҳайдаров шогирдлари учта ўткоқлик учрашувини ўтказди. ЭРТАГА терма жамоамиз футбочилари Россиянинг «Ростов» клубига қарши майдонга тушиша, 14 январда Россиянинг яна бир жамоаси «Крилья Советов» билан куч синашиши. Дарвое, 16 январ кунги сўнгига ўткоқлик учрашувда терма жамоамизга Украина чемпиони Киевнинг «Динамо» жамоасининг рақиб бўлиши кутилмоқда. Шуниси қизики, ушбу учрашувда Максим Шацкихтерма жамоа либосида майдонга тушиши ҳамон номаъум. Сабаби «Динамо» мураббийлари моҳир хужумчига терма жамоа машғулотларида қатнашишга рухсат беришмаган.

Аммо, муҳисларга маълумки «Ростов» ҳамда «Крилья Советов» жамоалари терма жамоамиз аъзолари тўп сурешади. Шу боис, «Ростов»га қарши кечадиган беллашуда Андрей Акопянц терма жамоамиз шафари ниҳоя қиласди. «Ростов» жамоасининг аъзоси Николай Ширшов эса неғадири. Ўзбекистон терма жамоаси машғулотларида қаҳрилмаган. Шу боис Николай ўз клуби таркибда майдонга тушади.

Шунингдек, «Крилья Советов» жамоаси хужумчиси Марат Бикмаев ҳам терма жамоамизга жалб этилган. Шу тифайли ҳам Марат ўз ўзбекистонликлар сафида майдонга тушади.

Хулоса қилиб айтганда, терма жамоамизи мураббийлари ушбу учрашувлар сабаби легионерларимизнинг ҳам маҳаллий футбочиларимизнинг ҳам жиддий синовга тайёргарликлари қай даражада эквалиганини яна бир карара назардан ўтказиб олишади.

(Ўз мухбиримиз)

Халқаро гроссмейстер Рустам Қосимжонов жаҳон чемпионини тожини кийди. Юртимизда Президентимиз томонидан спорта, жумладан, футболни ривожлантиришга берилаетган улкан эътибор савараси үларок, футбол бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоаси яна Осиёнинг энг кучли терма жамоаларидан бири сифатида тан олинди.

Йигитларимизнинг ўз ўйин услиби ва ишончили ҳаракатлари, айниқса, 2006 йили Германияда бўладиган жаҳон чемпионатининг саралаш учрашувларида яқон на мён бўлди. Футбочиларимиз саралаш гурухида Ирок, Фаластин ва Хитой Тайпейи терма жамоаларини ортда колдириб, якуний саралаш босқичига йўлланма олди.

Спорт оламининг энг нуфузли мусобакаси — Олимпиада ўйинлари спортиларимиз учун муввафияти якунланди. Греция пойтакти Афинада ўтказилган мусобакаларда 69 нафар спорти ўн беш спорт тури бўйича юртимиз шарафини химоя қиди.

Юн-рум кураши устаси Александр Доктурашвили ва эркин кураш бўйича жаҳон чемпиони, Сидней Олимпиадаси финаличиси Артур Таймазов олимпига олтин медалига сазовор бўлди. Эркин курашчи Магомед Иброримов кумуш, боксчилар — жаҳон чемпиони ўтқириб Ҳайдаров ва Осиё чемпиони Баҳодир Султонов бронза медалини кўлга киритди.

2004 йилда Ўзбекистонда оммавий спортни янада ривожлантириш, ахолининг барча қатламлари, айниқса, етишиб келаётган ёш авлодни соғлом турмуш тарзига жалб қилиш бўйича кенг кўллами ишлар амалга оширилди. Болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг фаолияти янада такомиллаштирилди.

СПОРТ — СИҲАТ-САЛОМАТЛИК ГАРОВИ

2004 йил — Ўзбекистон спорти учун муввафияти йил бўлди. Спортиларимиз мавсумни мамлакатимизда ва хорижда ўтган нуфузли турнирларда Афина Олимпиадасида катнашиш хукукини берадиган йўлланмалар учун кураш билан бошлади.

Олий ўкув юртлари талабаларининг Самарқандда ўтган «Универсиада-2004» мусобакалари қизғин баҳсларга бой бўлди.

Бадий гимнастика ҳамда синхрон сизи бўйича ўтказилган «Шарқ гўзали» ва «Сув париси» халқаро турнирлари мазкур спорт турлари юртимизнинг шахар-кишлакларида жадал ривожланётганини курсатди.

Айниқса, бадий гимнастика бўйича

юкори савиядада ташкил этилган Жаҳон кубоги босқичи — «Шарқ гўзали» халқаро турнирида дунёнинг энг кучли гимнастикачилари чишилари муҳисис мутахассисларга, эндинга катта спорта қадам кўйган спортиларга олам-олам кувонч бағишилади.

Синхрон сизи бўйича «Сув париси» анъанавий халқаро турнири эса юртимизда спортининг мазкур нафис тури йилдан-йилга оммалашётганини, бунга давлатимизда раҳбарининг спорти ривожлантиришга бераётган улкан эътибори ва жойларда яратилган қуал шароит мухим омил бўлаётганини яна бир намоиш эди.

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси кабул килинган кун — 8 декабрга бағишилаб ўтказилган умуммамлакат оммавий марафони ташкил этилиши республикамизда яна бир оммавий мусобакага старт берди.

Хуллас, 2004 йил мамлакатимиз ва жаҳон миёнсида турфа мусобакаларга бой бўлди. Уларда спортиларимиз эришган ютукларни санаб аддо этиш кийин. Юртшомиздан Сиҳат-саломатлик йили деб эълон қилинган 2005 йилда ҳам оммавий ва катта спортиларда берилаетган эътибор янада юкалиши табиий. Зоро, сиҳат-саломатлик соғлом турмуш тарзидан, жисмоний тарбия ва спортдан бошланади!

**Зоҳир ТОШХУҶАЕВ,
ЎЗ шархловчиси**

Маклиф

ШАХМАТНИ ЯНАДА ОММАЛАШТИРИШ КЕРАК

Шахматни бежизга «ақл гимнастикаси» деб аташмайди. Сабаби, ушбу спорт тури ҳақиқатан ҳам аклини ҷархлайди, фикрни тинниқлаштиради, инсоннинг матонатли, иродали бўлишига кўмаклашади. Дарвое, шахмат билан ошно инсон албатта, китоб мутола килали...

Хамма гап ана шу «аммо»да. Очигини тан олайлик. Юртбосимизнинг ўзлари болалар спортини ривожлантиришга астойдил ғамхўрлик килаётган бўлсаларда, болалар ўтасида шахматни янада оммалаштириш учун амалий чора-тадбирлар кўриялтилди? «Ҳар бир ўтга таълим, ўтга маҳсус қасб-хунар ўкув юртларида, махаллаларда шахмат бўйича мусобакалар ўшиштирилтику».

Лекин, шахматнинг оммавийлашуви, юртимиздан Рустам Қосимжонов сингари жаҳон чемпионлари етишиб чиқиши учун бу тадбирларнинг ўзи камлини килиди-да.

Аввало, тарихдан маълумки, ота-боболаримиз шахматни жуда яхши билишган. Урта асрларда, хатто Амир Темур

деворида ҳам шахмат бўйича турнирлар ўшиштирилган сир эмас. Демак, юртимизда салоҳиятни, шахматни чин дилидан севувчилар жуда кўп. Ўзбегимнинг асл ўлонги Рустам Қосимжононинг жаҳон чемпионлигини кўлга киритгани калбларда гурур туйгисини ўхтириб юборгани ҳам рост. Ҳуш, энди Рустам Қосимжон издошлиари орасидан ҳам улкан иқтидор соҳиблари етишиб чиқмоғи учун нималар қилиш керак?

Назаримизда мактаблардаги,

коллежлардаги жисмоний тарбия дастурларига шахматни алоҳида фан сифатида киритмоқ зарур. Ҳакиқатан ҳам шахмат дарслари ўкув юртларида мунтазам ўқитилса, нур устига аъло нур бўлур эди. Яна бир гап: кўпгина таъмин мусасаларидаги жисмоний тарбия ўқитувчиларининг кўли шахматни чукур ўзлаштиримаган. Хали бу муммомин ҳам бартараф этиш жоиз. Балки, шахмат тарғиботи учун янги матбуот номини ташкиллаштириш керакdir. Шахмат бўйича дарслеклар, кўлланмалар яратилса никоятда мақсадгаг мувоғик бўларди-да.

Хулоса қилиб айтганда, бизнинг тақлифларимиз амалга ошса келажакда Ватанимиздан кўплаб шахмат кулдузлари етишиб чиқади, деган умиддамиз. Бу эса кўнгилга гурур бағишилади.

Акбар Йўлдошев

Ҳар тўғрида

ҚОРБОБОГА ХАТ ЁЗИШНИ УНУТМАДИНГИЗМИ?

Ҳалқимиз доимо янги йил байрамини тўкин дастурхон атрофида, фарзандлари ва яқинларининг даврасида нишонлаб келади. Бу кун ҳамманинг кайфияти чоғ, болаларнинг хурсандиликларини-ку гапирмаса ҳам бўлади. Ахир бу кун гўёёки уларнинг Корбободан сўраган тилак-истаклари рўёбга чикадиган кун. Кўпгина оила фарзандлари ўз орзулари битилган кор хатларини узок ўлкалардаги «Қорбобо»га жўнатиб, унинг келишини, айнеки сўраган нарсаларини олиб келишини интиқиб кута бошлайдилар. Ота-оналар эса болалари учун тўкингизан тақларига сал бўлмаса ўзлари ҳам ишониб колаёзган пайт хисобланади.

Бу оадат жуда қадимдан турли ҳалларда удум бўлиб келмоқда. Буни Республикациининг энг нуфузли архивларидан бирин ўзлган Ўзбекистон Республикаси Марказий давлат архивида сакланётган маълумотлардан ҳам билиш мумкин.

Архив кутубхонаси сакланётган 1915 йил 25 декабрдаги «Туркiston куриєри» газетасида кўйидагилар ёзилган.

«...Янги йил кечасига саноқли кунлар қолганда болалар ўз қалбларида яширигандан сирлари битилган хатларни ёза бошлайдилар. Айрим болалар ўз хатларини Корбобога йўллашларини илтимос килиб бува бувиларига, ота-оналарига хат ёзадилар. Шундай қилиб ота-оналар ўз фарзандларининг ойдин орзулиаридан воелини бўлайдилар...

Ўтган 2004 — Мехр ва муруват турли шарофат билан кўпгина меҳзор зор, бобложон қарияларимизга Мехр-муруват кўрсатилди, зеро ўксик қалбларга малҳам бўлиши қадим-қадимдан башариятнинг ҳар бир миллат валиги берилган буюк хисобланади. Бунга юкоридаги көлтирилган сатрларнинг давоми гувоҳдир.

«...Черков идораси остонасига хат ташлаб кетишиди. Бу хат камбағал бир қизалоқдан бўлиб, унда кизча ўзининг бетоб онаси учун дори ва бирор егулик

брилиантни ўз кутишларни билан беza-

тиланг ажойиб ёқа, яна бирни ўз тенгдошларининг тушиги ҳам кирмаган ажойиб кўйирчокларни, кимматбахо соғваларни сўраб хат йўллайдилар. Бу илтимосномалар уларнинг миллионер оталари — «Қорбобо»лар томонидан бажа келтирилади...

Бизнинг болаларимиз фақат гўзларни орзулида хат ўйлассинлар. Биз ота-оналар ҳамиша уларнинг орзулиари рўёбга чиқара оладиган «Қорбобо»лар бўлиб юрайлик.

**Пола АРИФЖОНОВА,
Ўзбекистон Республикаси
Марказий давлат архиви ходими.**

Бош мұхаррир Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 700000,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

ТЕЛЕФОНАР:

хатлар — 133-29-70;
ълонлар — 133-28-95, 136-57-65;
факс: (3712) 133-21-56.

Хамзия — 2 босма табоб оғефтеси
усулида босилиши. Қоғоз бинноми A-3
2764 нускаси босилиши. Қоғоз бинноми A-3

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бониқармасида 02-1-ракам
билинг рўйхати олинган.

Душанба, сеансиба, чорчанба,
пайшанба ва жума кунлари чиқади.
Нашир кўрсаткичи — 563

Наширини етказиб берин мосалалари бўйича турар
хойлардаги почта бўлимиларга эки «Тошкент поштасига»
— 133-74-05 телефонига мурожат қилинингиз мумкин.
Газета «Тошкент оқшоми»нинг компютер
марказида теридли ва саҳифаланди.

«Шарқ» ношриёт-матбоба акциядорлик компанияси
босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-йч.